

1. Vývojová psychologie – vymezení, metody, základní pojmy

Pojetí vývoje: fylogeneze, antropogeneze, kulturní geneze, ontogeneze, aktuální geneze

Činitelé vývoje; vztah dědičnosti a prostředí

Evoluční biologie – Ch. Darwin

Základní cíle oboru; metody – longitudinální a průřezový výzkum, anamnéza a katamnéza, srovnávací studie dvojčat, osoby v extrémních podmínkách

Vývojová změna

2. Periodizace psychického vývoje

Celoživotní („life-span“, biodromální) periodizace (E. Erikson), historické periodizace (J. A. Komenský – „školy“)

Vývojové mezníky – biologické, psychologické, sociální

Kritická a senzitivní vývojová období; vývojové (tranzitorní) krize

Vymezení vývojových období podle M. Vágnerové

Pojetí vývojových úkolů, krizí a konfliktů E. Eriksona

3. Raný vznik citové vazby (pouta, přilnutí... *attachment*; J. Bowlby, M. Ainsworthová)

Východiska: etologie – K. Lorenz – imprinting Fáze vzniku vazby (před vznikem, zárodky, vyhraněná citová vazba, záměrný vztah a partnerství) – časové vymezení

Principy: vnitřní pracovní model (vztahů a sebe)

Typy vazby (jistá, nejistá – vyhýbavá, odmítavá/ambivalentní, dezorganizovaná) – okolnosti vzniku, projevy; Test neznámé situace – Strange situation test, SST, chování dětí s různým typem vazby v testu

4. Citová a sociální deprivace v dětství (Z. Matějček, J. Langmeier)

Podmínky vedoucí k deprivaci; případy extrémní izolace („vlčí děti“...), hospitalismus, deprivace v rodině

Základní vývojové potřeby podle Z. Matějčka

Typické projevy deprivace v různých věkových obdobích (od dětství po dospělost)

Typy deprivovaných dětí (relativně kladně přizpůsobený, se zvýšením intenzity nenasyčených potřeb, apatický/útlumový, se substitutivním zvýšením intenzity jiných tendencí, typ sociálně hyperaktivní a sociálně provokativní)